

6ος Δεκάλογος για τις Λοιμώξεις

Συχνές λοιμώξεις στην πρωτοβάθμια
περίθαλψη

Κοινό κρυολόγημα

Σπυρόπουλος Θεόδωρος, MD, PhD, Παθολόγος

Ορισμός

- Ο όρος **«κοινό κρυολόγημα»** αναφέρεται σε ένα, μεταδοτικό, αυτοπεριοριζόμενο, ολιγοήμερο, καταρροϊκό σύνδρομο, που οφείλεται σε μια πλειάδα αναπνευστικών ιών και επηρεάζει τους βλεννογόνους του ανώτερου αναπνευστικού συστήματος

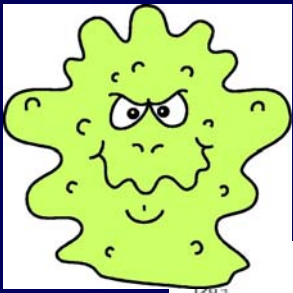
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Το κοινό κρυολόγημα είναι η συχνότερη ασθένεια στον αναπτυσσόμενο κόσμο
- Το $\frac{1}{2}$ των ασθενειών των ενηλίκων και τα $\frac{3}{4}$ των ασθενειών των παιδιών είναι κοινό κρυολόγημα
- Ο μέσος ενήλικας εμφανίζει δύο με τρία επεισόδια το χρόνο, ενώ τα παιδιά οκτώ έως δώδεκα επεισόδια...

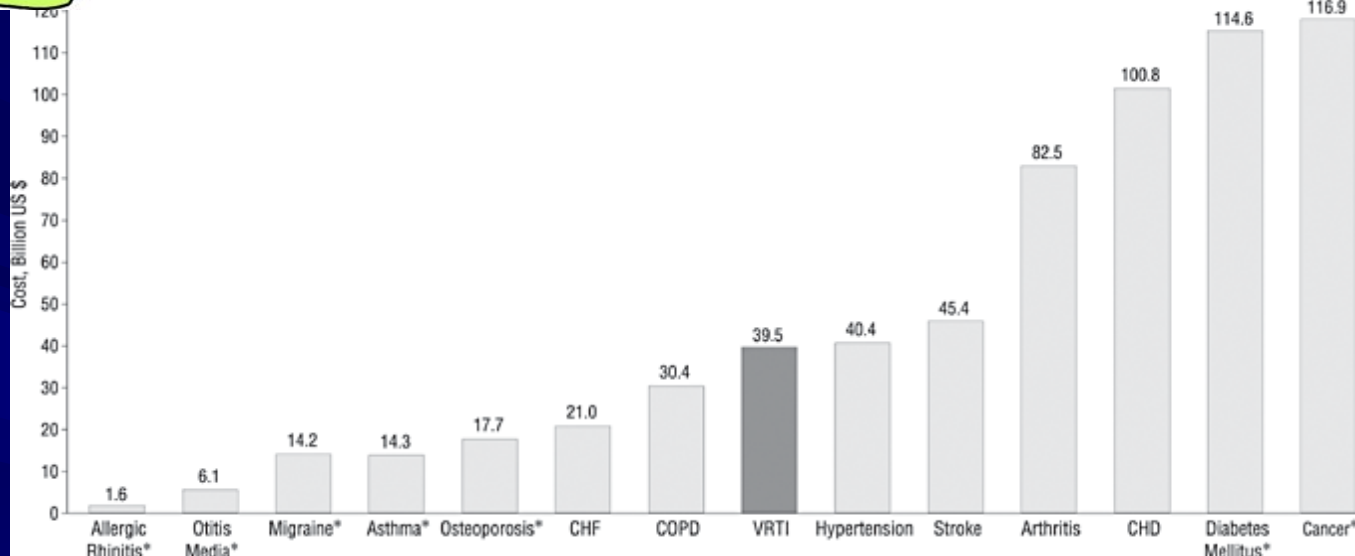
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- ΣΤΙΣ Η.Π.Α. κατ' έτος:
  - 500.000.000 νοσήσεις
  - 110.000.000 ιατρικές επισκέψεις
  - 196.000.000 ημέρες απουσίας από την εργασία
    - 126.000.000 για φροντίδα παιδιού, 70.000.000 λόγω νόσου
  - 189.000.000 ημέρες απουσίας από το σχολείο
  - >\$2.900.000.000 σε μη συνταγογραφούμενα φάρμακα και >\$400.000.000 σε συνταγογραφούμενα

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

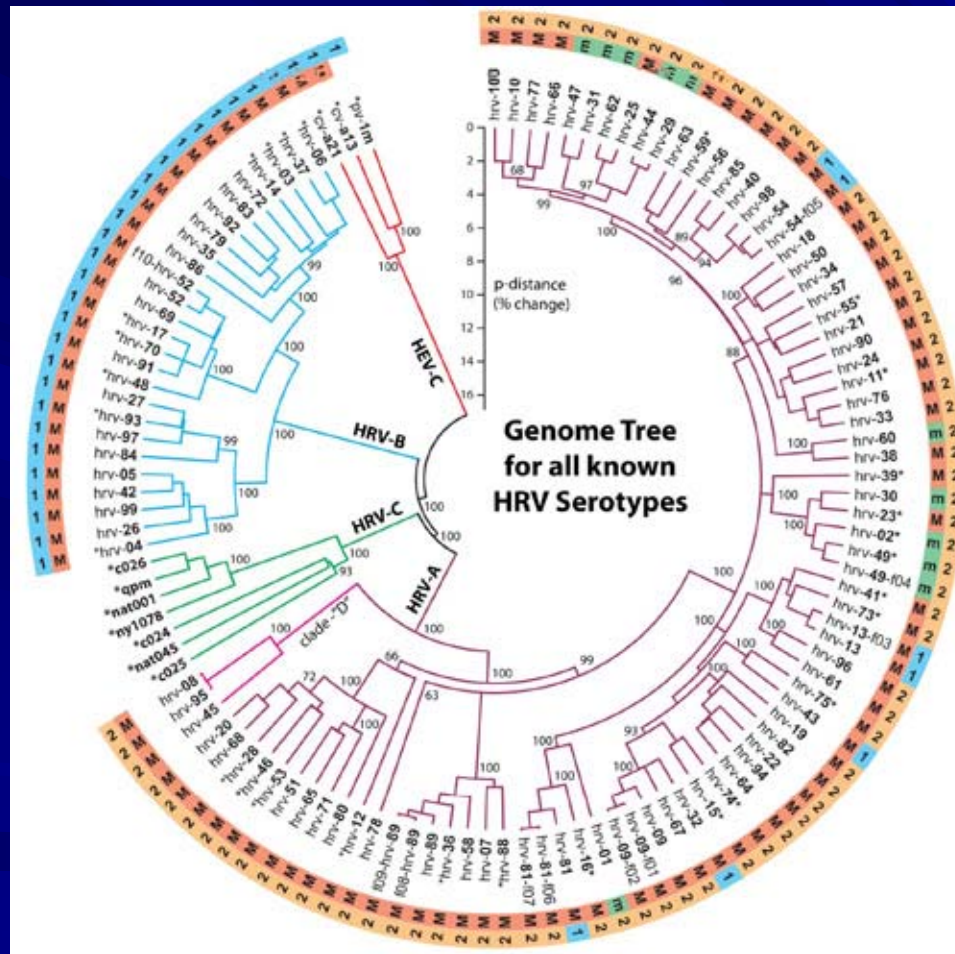

- **~\$40.000.000.000 συνολικό ετήσιο κόστος**
(95% confidence interval, \$31,2-\$48,0 billion)
- Στο 33% των παιδιών και στο 39% των ενηλίκων που ζητούν ιατρική βοήθεια χορηγούνται αντιβιοτικά...

Αιτιολογία

- Πάνω από 200 ορολογικά διαφορετικοί ιοί προκαλούν κοινό κρυολόγημα
  - Ρινοϊοί (Πικορναϊός με >110 γνωστούς ορότυπους) ~30-50%
  - Αδενοϊοί (περίπου 50 ορότυποι) ~10%
  - Κοροναϊοί (3-4 από τους 30 γνωστούς ορότυπους) ~10-15%
  - Ιοί της γρίπης (Ορθομυξοϊοί) ~5-15%
  - Ιοί της παραγρίπης (Παραμυξοϊοί), αναπνευστικός συγκυτιακός ιός, εντεροϊοί, ιοί coxsackie και ECHO, μεταπνευμονοϊός (2001)

Αιτιολογία

Μετάδοση

- Άμεση επαφή (με τα χέρια) → μεταφορά στα μάτια, μύτη, στόμα

Μετάδοση

- Έμμεση επαφή με αντικείμενα
  - Οι ρινοϊοί επιβιώνουν > 2 ώρες στα χέρια και αρκετές ώρες στο περιβάλλον

Μετάδοση

- Σταγονίδια...
- Λιγότερο συχνά βρίσκονται ρινοϊοί στο σάλιο (~10%)

Μετάδοση

- Το κρύο περιβάλλον ΔΕΝ προκαλεί κοινό κρυολόγημα...

Μετάδοση

- **Ωστόσο** οι περισσότεροι ιοί προκαλούν συμπτώματα κοινού κρυολογήματος τους χειμερινούς μήνες
- Φαίνεται πως υπάρχει συσχέτιση της πτώσης της θερμοκρασίας και της επίπτωσης του κρυολογήματος
- Δεν υπάρχει ικανοποιητική εξήγηση γι' αυτό, παρά μόνο υποθέσεις:

Μετάδοση

- Το κρύο μειώνει την αντίσταση του ανοσοποιητικού συστήματος στις λοιμώξεις
- Η εισπνοή ψυχρού αέρα ενδεχομένως καθιστά το ρινικό βλεννογόνο ξηρότερο και περισσότερο «φιλόξενο» σε ορισμένους ιούς
- Το ψύχος αναγκάζει τους ανθρώπους να παραμένουν περισσότερες ώρες σε κλειστούς χώρους και ευνοείται έτσι η μετάδοση των ιών
- Οι περισσότεροι ιοί που ενέχονται στην παθογένεια του κοινού κρυολογήματος ευνοούνται από την χαμηλή υγρασία που υπάρχει τους ψυχρούς μήνες

Συμπτώματα - Παθοφυσιολογία

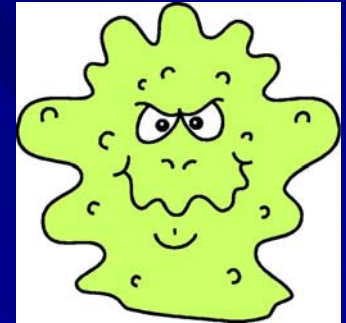
Συμπτώματα - Συχνότητα

	Κυνάγχη	Βήχας	Ρινίτιδα	Ρινική συμφόρηση	Πυρετός	Καταβολή	Επιπεφυκίτιδα	Επίπτωση (%)	Εποχή
Αδενοϊοί	95	80	70		70	60	15		Χειμώνας Άνοιξη
Coxsackie	65	60	75		35	30	30		Καλοκαίρι
RSV	90	65	80	95	20	65		10	Χειμώνας Άνοιξη
Echo	60	50	99	90	10	45			Καλοκαίρι
Ρινοϊοί	55	45	90	90	15	40	10	40	Φθινόπωρο Άνοιξη
Κοροναϊοί	55	50	90	90	15	40	10	20	Χειμώνας Άνοιξη
Παραγρίπη	75	50	65	65	30	70	5		Φθινόπωρο Άνοιξη
Σύνολο	70	80	95	95			60	100	

Συμπτώματα – εξέλιξη

- Ρινίτιδα και ρινική συμφόρηση είναι τα συχνότερα συμπτώματα
- Περίοδος επώασης 24-72 ώρες
- Η κυνάγχη διαρκεί λίγο (1-2 ημέρες)
- Ρινική απόφραξη, ρινόρροια και φταρνίσματα κυριαρχούν την 2^η και 3^η ημέρα
- Ο βήχας γίνεται ενοχλητικός την 4^η και 5^η ημέρα, όταν τα ρινικά συμπτώματα έχουν υποχωρήσει
- Τα συμπτώματα υποχωρούν πλήρως μέσα σε μία εβδομάδα, αν και σε ορισμένους ασθενείς ο βήχας μπορεί να παραμείνει έως 15 ημέρες

Συμπτώματα

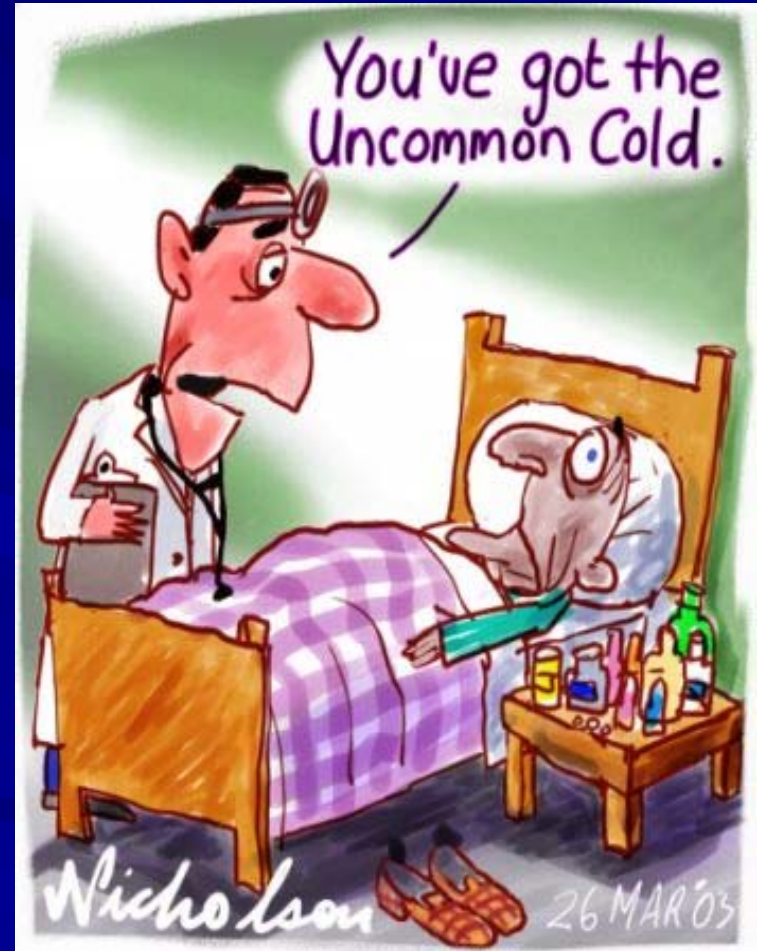
- Μπορεί να συνυπάρχουν:
  - Επιπεφυκίτιδα
  - Άλγος στα παραρρίνια
  - Πυρετός
  - Οπισθορινική καταρροή
  - Γενικά συμπτώματα:
    - Μυαλγίες
    - Φρίκια ή ρίγος
    - Ανορεξία
    - Κεφαλαλγία

Συμπτώματα – Δ.Δ.

■ Εάν:

- Ο πυρετός είναι υψηλός
- Η εισβολή είναι οξεία με ρίγος & μυαλγίες
- Υπάρχει από την αρχή έντονος βήχας

TOTE:

Είναι γρίπη ή κρυολόγημα?

	Κρυολόγημα	Γρίπη
Πυρετός	Σπάνιος	Συνήθης, >38C, διαρκεί 3-4 ημέρες
Κεφαλαλγία	Σπάνια	Πολύ συχνή
Μυαλγίες	Ήπιες	Συνήθεις, συχνά έντονες
Καταβολή, αδυναμία	Μερικές φορές	Συνήθως, διαρκούν έως 2-3 εβδομάδες
Βαριά εξάντληση	Ποτέ	Συχνή στην αρχή της νόσου
Ρινική συμφόρηση	Πολύ συχνή	Μερικές φορές
Φτάρνισμα	Συνήθως	Μερικές φορές
Κυνάγχη	Πολύ συχνή	Μερικές φορές
Δυσφορία	Ήπια έως μέτρια	Συχνή, μπορεί να είναι έντονη
Βήχας	Ξηρός	Συχνός, μπορεί να είναι έντονος

Διαφορική διάγνωση

- Η διάγνωση του κοινού κρυολογήματος είναι κλινική
- Πάντοτε πρέπει να αποκλείεται η πιθανότητα εντοπισμένης λοίμωξης:
  - Βακτηριακή παραρρινοκολπίτιδα
  - Μέση ωτίτιδα
  - Στρεπτοκοκκική φαρυγγίτιδα
- Εφόσον ο ασθενής παρουσιάζει συμπτώματα δηλωτικά γρίπης πρέπει να διερευνάται περαιτέρω με γρήγορο (POC) test

Διαφορική διάγνωση

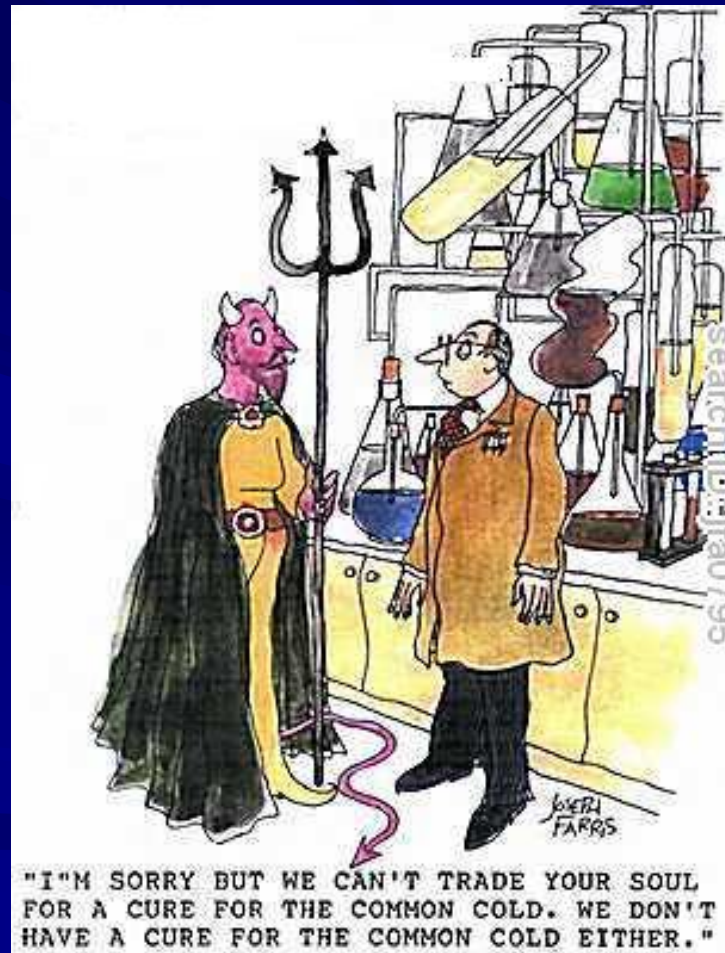
■ Παιδιά:

- Ξένο σώμα στην μύτη
- Στρεπτοκοκκική φαρυγγίτιδα
- Συγγενής σύφιλη
- Κοκκύτης

■ Ενήλικες

- Αλλεργική ρινίτιδα
- Κοκκύτης

Θεραπεία

Θεραπεία

- Δεν υπάρχει ειδική θεραπεία για το κοινό κρυολόγημα, ορισμένα απλά μέτρα μπορούν να ανακουφίσουν τα συμπτώματα:
  - Ανάπαυση
  - Κατανάλωση άφθονων υγρών
  - Γαργάρες με ζεστό αλατόνερο
  - Βαζελίνη στη μύτη
  - Παρακεταμόλη ή ασπιρίνη για τον πυρετό ή την κεφαλαλγία

Θεραπεία

■ Κυνάγχη

- Καραμέλες
- Λιδοκαΐνη

■ Ρινόρροια

- Εφεδρίνη
- Ναφαζολίνη
- Οξυμεταζολίνη
- Ξυλομεταζολίνη
- Ιπρατρόπιο

Φαινυλνεφρίνη

Ψευδοεφεδρίνη

Χλωρφαινυραμίνη

Θεραπεία

■ Πυρετός

- Παρακεταμόλη
- Ιβουπροφαίνη *
- Ναπροξένη

■ Βήχας

- Κωδεΐνη
- Δυφαινυδραμίνη
- Ψευδοεφεδρίνη

Θεραπεία

■ Φτάρνισμα

– Αντιισταμινικά

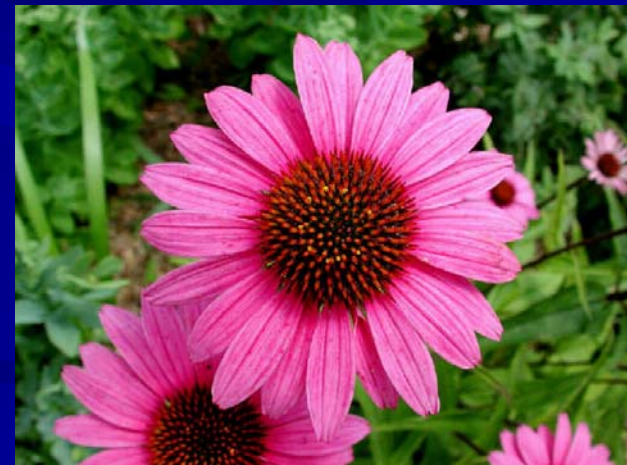
- **Κατασταλτικά:** Διφαινουδραμίνη
- **Λιγότερο κατασταλτικά:** Φαιнуραμίνη, Βρωμοφαιнуραμίνη, Χλωρφαιнуαμίνη
- **Ελάχιστα κατασταλτικά:** Λοραταδίνη, Κετιριζίνη

Θεραπεία

Θεραπεία

- **Ψευδάργυρος** → Ο ιονισμένος Zn μειώνει τη διάρκεια και τη βαρύτητα των συμπτωμάτων¹. Τα περισσότερα εμπορικά διαθέσιμα παρασκευάσματα περιέχουν μη-ιονισμένο Zn και η θεραπευτική τους αξία δεν έχει τεκμηριωθεί. Δεν είναι γνωστή η ασφάλεια του Zn, ιδιαίτερα σε μακροχρόνια χρήση.
- **Echinacea** → Παρασκευάσματα που προέρχονται από τα εναέρια μέρη του φυτού φαίνεται ότι έχουν μια σχετική αξία στη θεραπεία του κρυολογήματος εάν χορηγηθούν νωρίς². Τα αποτελέσματα άλλων πειραμάτων και μεταanalύσεων είναι αντικρουόμενα.

1. Eby GA. Zinc lozenges as cure for the common cold--a review and hypothesis. *Med Hypotheses*. 2010 Mar;74(3):482-92.
2. Linde K, et al (2006). "Echinacea for preventing and treating the common cold". *Cochrane Database Syst Rev* (1)

Θεραπεία

- **Σκόρδο** → Οι ρινικές σταγόνες φαίνεται ότι έχουν προστατευτική δράση.

Βιταμίνη C → Έχει χρησιμοποιηθεί στη θεραπεία και την πρόληψη του κρυολογήματος. Η θεραπευτική της δράση δεν έχει τεκμηριωθεί.

Αιθέρια έλαια Ευκάλυπτου και Μέντας → Προσφέρουν ανακούφιση από τη ρινική συμφόρηση και έχουν ήπια αναισθητική δράση στον βλεννογόνο του φάρυγγα.

Θεραπεία

■ Κοτόσουπα →

Από τον 12^ο αιώνα ο **Μαϊμωνίδης** (Κόρδοβα 30/3/1135 – Κάιρο 13/12/1204), που ήταν Εβραϊκής καταγωγής Ισπανός φιλόσοφος, ιατρός και συγγραφέας, συνιστά την κοτόσουπα ως φάρμακο σε πλήθος νοσημάτων, συμπεριλαμβανομένου του κρυολογήματος.

Θεραπεία

Επιπλοκές

- Παραρρινοκολπίτιδα
- Μέση ωτίτιδα
- Βρογχίτιδα
- Πνευμονία
- Πυροδότηση ασθματικής κρίσης

Πρόληψη

- Καλό και συχνό πλύσιμο των χεριών
- Απολύμανση των επιφανειών που αγγίζουμε συχνά (βρύσες, λαβές από πόρτες κλπ) με κατάλληλα διαλύματα
- Χρήση απολυμαντικών για τα χέρια με βάση το οινόπνευμα
- Χρήση χαρτοβάμβακου αντί πετσέτας
- Κανόνας των τριών μέτρων

Ευχαριστώ

